

VAKUF-NAMA KOSKI MUHAMED-PAŠE IZ MOSTARA

Druga dekada redžepa 1021 (11-20. nov. 1612).

Prijepis: Autentičan prijepis vakuf-name čuva se u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu.

Opis: Vakuf-nama je pisana pompeznim turskim jezikom, s većim brojem persijskih elemenata, korektnim jezikom, kaligrafski.

Izdanja: Vakuf-nama nije dosad objavljena.

Tekst ovjere prijepisa:

Ono što je napisano u njemu (dokumentu) i što je saopšteno o vakufu na šerijatu zasnovanom i o zavještanju uvažavanja dostojnom, smatram da je sve ispravno i u cijelosti jasno, te presuđujem da je (vakuf) ispravan i neopoziv u detaljima i u cijelosti, znajući za postojeća razilaženja među istaknutim imamima (u pitanju vakufa). Ovo je napisao siromah Sejjid Muhamed al-Husejni, kadija u Mostaru, neka mu bude oprošteno.

Kada upućeni počinje svoj govor, prvo se spomene svevišnji Bog koji je kruna vladara na tronu riječi i sjajna zvijezda na nebu savršenstva. On je preuzvišeni vrhovni gospodar, On vlada svim robovima, Njemu pripada zemaljsko i nebesko carstvo, svemogući je i svesilni, velika je Njegova veličina i svuda prisutno Njegovo darivanje. Njegovom veličanstvu pripada najuzvišenija hvala i najdostojnije veličanje, jer On je u čudesnom poretku stvorio čitav univerzum i na nedostižan način dao sva stvorenja, u savršenom skladu rasporedio različite stupnjeve egzistencije i na pogodan način ustanovio puteve uspona svega što postoji, i nakon što je za ljudsku vrstu ustanovio najbolju formu i stvorio čovjeka u najpogodnijem obliku, dao mu je razum da može odrediti u kojim predjelima na zemlji može živjeti i podučio ga što ga očekuje na sudnjem danu. Učinio ga je dostojnim da vlada na zemlji i sposobnim da spozna Gospodara svjetova. Slava Onome čija

svojstva ne mogu da iskažu sve riječi krasnorječivih i čiji su epiteti iznad moći opisivanja najrječitijih govornika. Hiljade Mu iskrenih i neposrednih molitvi od kojih je svaka po iskrenosti i po čistoti rijetki (biser), po plemenitosti i cijeni najplemenitiji biser.

Veliki učitelj, najveći halifa, grad znanja i plemenitosti i riznica mnogih vrлина je Muhamed čija je svjetlost svjetiljka vječnosti i u čijem je pozivu prva riječ bila *pismenost*.

"Pamet je žedna obilja njegovog znanja koje izvire samo iz početnog slova njegovog imena".¹

Rijeke njegovog posredovanja ne prestaju da teku po baštama svih svjetova, niti svjetlosti njegove zaštite prestaju sijati po glavama vjernica i vjernika i, poput rose, svakog jutra i večeri njegova svijetla grobnica rasipa ih po njihovim grobovima.

Stihovi:

*O ti koji si razvio zastavu za posredovanje
sudbina nemoćnih za tvoju plemenitost je vezana
jer u svoja djela nemam nade,
u tvoju plemenitost je hiljadu pouzdanja.*

Neka ga svevišnji Allah pomiluje i onoga ko mu pripada od njegove istaknute porodice i od časnih mu drugova, i one koji znaju Svetu Knjigu napamet i tako je čuvaju, i one koji su se uzdigli sakupljajući i pišući je kako treba, i one koji je izučavaju. Kako je lijepo ukrašena zemlja džamijama i kako su džamije zakićene onim koji se u njima pred Bogom klanjaju i padaju ničice na zemlju!

Ovjera originala iznad početka ekspozicije:

Ono što je napisano u njemu (dokumentu) o načelima vakufa i njegovim uslovima utvrđeno je preda mnom i meni je jasno, pa presuđujem da je (vakuf) ispravan i neopoziv, znajući za razilaženja istaknutih imama (po pitanju vakufa). Ja sam siromašni sluga Allaha, svemogućeg gospodara, Habil sin Redžeba, kadija u gradu Beogradu, neka im oprost Gospodar robova.

Ovjera prepisa na margini teksta:

Prijepis napravljen od vrijednog osnovnog originala, intituliranog carskom titulom, godine 1170. po hidžri, napisao ga siromašni sluga

¹ To je slovo *m*.

slavljenog i uzvišenog Allaha, Sulejman, kadija u zaštićenom gradu Mostaru, neka mu je oprošteno.

Pečat: "Sulejman..."

Prijevod vakuf-name:

A zatim: Razlog za pisanje i popunjavanje ovog nakićenog dokumenta i povod za njegovo sačinjavanje i sastavljanje je to što je svako ko ima prosvijetljen um kao što je svjetlo uzvišenih zvijezda i svako ko ima zdrav vid kao što je vid časne i lijepe žene sa narcis očima, sagledavši budnim očima koje znaju pouku izvući, uočio promjenljivost varljivog vremena i okretanje plavog nebosvoda i shvatio da se ovaj nestalni cvjetnjak, prolaskom vremena, ponaša na različite načine, i zeleni lug ovog svijeta nesklada, tokom vremena, postupa na razne načine. Kad bi proljeće imalo pouzdanja u jesen, kad bi dobitak našao zajednički jezik sa gubitkom, kad bi veličina i niskost bliski bili a naponi i štete međusobno povjerljivi! Gdje je oholost imetak na cijeni, onaj ko ga ima ohol je, a ko ga kupuje uporan je. Onaj koji gotovinu u životu troši za dību i kadifu "na dan otkrivanja tajni" biće bez išta, i gol golcat.

Stihovi:

*Pogledaj gotovinu na berzi ovoga svijeta i nasilje njegovo
ako vama nije dosta ove dobiti i štete, nama jeste.*

Riznica ove ruševine pune varki sa zmijom je u zagrljaju, a nerascvjetali pupoljak te ruševine rame uz rame (je) sa bodljama; jabuka njena, terorom vremena gurana, kotrlja se u prah i krv, a grozd grožđa njena, pod nasiljem vijekova u kapljice krvi se pretvara. Tron Solomona (Sulejmana) u vjetar ode, a dvorovi carski nestalni su kao mjehurići na vodi. Zlatom protkane odore carske (khil'at) krpa po krpa su zamke, a biseri skupocjeni zrno po zrno su suze iz očiju siročadi. Beskrajna uživanja su slasti onih koji spavaju i sanjaju, vanjska ljepota je san i maštarija, iskićeni carski šatori i odijela su na različite načine zastori do istine. Sigurno se zna da, u ovom mjestu prolaza punom pouka i na ovom putu punom opasnosti, nema prilike za stalni opstanak, a nada u mogućnost pouzdanog i vječnog opstanka čista je maštarija.

Stihovi:

*Vjernost od života, ispunjenje želja ovoga svijeta, i korist od imetka
pogodan trenutak i priliku od prolaska dana, mjeseci i godina.*

Sve ja to smatram tlapnjom i sanjarenjem. Sudba veli: "Kako je pogrešno sanjarenje i kako je nemoguća tlapnja!" Blagodati i bogatstva ovog

niskog svijeta su prolazni, a onaj koji u njemu živi je prolaznik. U napjevu mu tuga a u zbilji mu otrov, bogatstvo mu je izraz napora, a predvorje mu je kao prolazni bljesak; u početku želje za njim je zagrijanost, a na kraju njegovog nagrađivanja je vatra. Prema tome, za onoga koji je iznad kule spoznaje, koji je o svemu obaviješten i koji zna skrivena značenja, nije tajna da karavani odličnika koji po zemlji hodaju i koji se pojavljuju u ljudskoj odori dok ne prijeđu distancu od nastanaka do nestanka treba da prođu kroz različite etape egzistencije. Prilike za ostavljanje djela za sobom u vidljivom svijetu su prolazne.

Stihovi:

*Mjesecima i godinama sam kao polo loptica na poljani nadmetanja
palicom sudbine bacan iz prilike u priliku.*

Međutim, samo će onaj uzjahati Rahša² sreće koji kao svjetiljka sakupi svjetlo razuma u glavu - i samo će s takvim konjanikom sreća i milost naporedo jahati; i takav će moći ispravno da rezonuje i tačno da rasuđuje pravilnim načinom mišljenja i razboritim načinom gledanja. Imajući u vidu smisao stiha:

*Ne sazna se zašto se rodih i prije gdje bijah,
žaloso je i bolno da o sebi ništa ne znam.*³

Umjesno je kada čovjek ispituje i želi da sazna odakle je došao u ovaj nestabilni grad tmine (zulmetabad) i kuda će otići, pa ako ne zna, nakon što se, u smislu kur'anskog ajeta "Pitajte upućene, ako vi ne znate", obrati obaviještenima koji upućuju i učenim koji su obdareni, probudiće se iz sna neobaviještenosti i otrijezniti se iz mamurluka noći. U vezi sa kur'anskim slovom "Došli ste nam sami..." na ovom putu prema drugom svijetu, dalekom i dugom, punom uspona i padova i na putovanju u vječnost skopčanom sa opasnostima - na tom putu koji strah izaziva i užas uvećava neće biti uopšte nikakve pratnje ni druga, niti koga bliskog, prijatelja ni povjerljivog, ni saputnika ni pratioca.

Stihovi:

*Neće biti nikakva mehlema ranjenom srcu bolesnika
niti prijatelja kome bi se suze iz očiju pokazale
niti će biti koga da upita stradalnika za pometenost njegovu.*

² *Rahš*, konj glavnog junaka u epskom spjevu *Šahnama Rustema*, a znači šaren konj, šarac.

³ 342. gazel iz *Divana* pjesnika Hafiza u izdanju Muhameda Qazvinija, Teheran, s.a.

Svak će biti sam samcat, odvojen od znanih i neznanih, daleko od roda i poroda i udaljen od drugova i prijatelja.

Stihovi:

*Neće biti vike oko nosiljke⁴ niti zveke praporaca
tako sam, jedan i bez ikoga trebaće da ide.*

Uz to su i putevi ovog s opasnostima skopčanog putovanja puni pogibeljnosti i predjeli mu puni smetnji koje sputavaju onoga koji putuje, a u stravičnoj uvali na tom putu na svakom konaku je na stotine opasnosti od propasti.

Stihovi:

*Sjeti se trenutka kad će doći vječna smrt
smrt će s tobom zauvijek završiti.
Sjeti se onog teškog dana kad će
sve napisano dolaziti s desna i lijeva.
Sjeti se da ljudima razum odnosi
razmetanje veličinom i uzdizanje danas.*

Eto, ovaj razgovor upozorava na užase strašnog putovanja i teškog puta za koje pogodna oprema i poputnina mogu biti dobra djela, dobri postupci, dobročinstva i zadužbine na dobrom putu, i treba ih koliko je moguće više gomilati i uvećavati, jer na tom putovanju biće nemoguće pripremanje bilo kakvih potrebština i zaliha, neće biti utjehe u nuždama i nesrećama. Nijedna osoba neće moći pomoći drugoj osobi niti joj šta koristiti, neće od nekoga nekome biti dobitka i koristi, nego će u duhu ajeta "Svaki čovjek stoji iza onoga što je zaradio" položaj svakoga zavisiti o njegovim djelima i njegove nade biće vezane za njegove postupke. Prema tome, prije nego dođe posljednji trenutak i prije nego se rasprše nade da bude ubrojan u one na koje se odnosi ajet "Ko čini dobra djela ponovo ćemo mu dati ugodan život i nagradimo takve najboljim nagradama za ono što su činili" i u namjeri da pri kraju prolaznog života osigura vječni život i da bude obuhvaćen tim ajetom, i da bi u smislu ajeta "Toga dana čovjek će tražiti hlada u sjeni svoje milostinje" bio spokojan kada bude izložen žestini vatre na dan proživljenja mrtvih, neka na ovom svijetu, koji je njiva sionica za budući svijet, posije plodove milostinje i, dobijanjem stotrukih nagrada, neka bude spokojan. I nema sumnje da je milostinja i dijeljenje zasigurno najvrednija vrsta dobrog djela i najsavršeniji vid zadužbine. Tako, Njegova Uzvišenost, onaj koji je poslao Kur'an, u svojoj uzvišenoj knjizi veli o onim koji dijele i daju milostinju: "Primjer onih koji dijele svoju imovinu na

⁴ Nosiljka (mihmel) postavlja se na kamilu, a pokretala se i putovala je uz viku vodiča i zveket praporaca koji se vješaju kamilama o vratove.

Božijem putu je kao što je primjer zrna od koga nikne sedam klasova, u svakom klasu po stotinu zrna". Isto tako, jedno predanje (Muhameda), hadis, koje se saopštava na poznati način prenošenja, koji se prenosi od najboljeg među ljudima koji zna da obraduje i u dobru i u zlu, potvrđuje navedeni smisao. U tom predanju se kaže da svako jutro po zapovijesti Gospodara zemlje i nebesa jedan anđeo upućuje slijedeću molbu za onoga koji dijeli milostinju: "Bože moj, daj onome koji dijeli milostinju nasljednika", a drugi anđeo protiv tvrdica upućuje slijedeću kletvu: "Bože moj, daj tvrdici propast". To je jasno objašnjeno i protumačeno u časnim knjigama hadisa.

Stihovi:

*Svako jutro kaže jedan anđeo:
Uništi bogatstvo tvrdice, moj Bože,
drugi veli - daj nasljednika darežljivom,
takvog mu daj da od njega bolji bude.*

Također se u jednom hadisu veli: "Od ovog svijeta nemaš ništa osim onog što si pojeo, a to si pretvorio u ništa, ili onog što si oblačio, a to si ishabao. Ali ono što si u dobrotvorne svrhe dao, sačuvao si za stalno". Posebno u vakufu i zavještanju na Božijem putu - što su stalna, vječita i neprestana dobra - bezbrojne su koristi i beskrajni stolovi (za sirotinju).

Isto tako se u jednom vjerodostojnom Muhamedovom hadisu veli: "Kada umre čovjek, prestaju njegova djela osim tri: nauka kojom će se ljudi koristiti, sadaka koja i dalje traje i dobro dijete koje će se za njega moliti". Prema tome, dobitak od vakufa se stalno ostvaruje i koristi za dušu vakifa stalno pristižu. Zna se i čvrsto vjeruje da to što se smrću ne prekida pritanje njegovih (vakifovih) nagrada i to što se odlaskom sa ovoga svijeta ne brišu njegovi tragovi izjednačava se sa najuzvišenijim darom, sa poklonom najveće vrijednosti, sa najčišćim uspjehom kod Boga, sa vječnim potvrđivanjem, sa nezalaznim dobročinstvom i neprestanom upućenošću na put istine. Sada hvaleći uzvišenog i slavljelog Allaha i moleći Njegovu milost za čitav svijet, onaj čiji svijetli brzopojimajući karakter nikada ne zaboravlja sadržaj ajeta: "Dobro djelo koje učinite radi sebe naći ćete kod Allaha", koji se uvrstio u one čiji prosvijetljeni razum ispravno shvaća smisao ajeta "ono što vi imate prolazi, a ono što je kod Allaha vječno ostaje" i koji se svrstao u red onih čija su dobra srca darežljiva kao okean, znameniti defterdar, visokovrijedni, sretni, prihvaćen od najveće vlasti i njenih organa, čija narav zrači čistim mirisom kao mošus i čija milost blješti kao svijetli mjesec o uštapu, odlikovan neizmjernom milošću Slavljelog, kome je dato ime odabranog Božijeg poslanika, tj. njegova ekselencija Muhamed (Mehmed) Paša sin Mustafe - da mu prijatelji stalno sretni u okrilju blagodati ostanu, a neprijatelji njegovi neka stalno stradaju u kaznama osvete - kada je valjanim načinom mišljenja ispravno razmislio i razboritim načinom gledanja tačno rasudio, kada je dobro razmislio i sagledao činjenicu da je izvor tolikim dobročinstvima i dobrim djelima, i porijeklo beskrajnim

milostima, darežljivostima ispunjeno Biće uzvišenog Gospodara koji je tvorac vidljivog svijeta, koji je svemoćan, koji je sveobuhvatan u veličini, koji je Gospodar carstva nebeskog, usmjerio je svoja nastojanja prema dobrim djelima i okrenuo svoja htijenja prema zadužbinama. Primajući u svoju kao ogledalo čistu dušu uzvišeni sadržaj časnog ajeta: "Čini dobro kao što Allah tebi čini" i nalazeći mjesta za njegov veliki smisao u svom zdravom srcu, on je pred časnim i presvijetlim šerijatskim muhamedovskim sudom i pred uzvišenim ahmedovskim forumom pravde jasno i na šerijatski ispravan način potvrdio i na način dostojan uvažavanja priznao da se uvrštava u red onih dostojanstvenih vjernika koji se čvrsto pridržavaju uzvišenog sadržaja ajeta: "Zaista, onaj podiže džamije koji vjeruje u Allaha i u sudnji dan". Zbog toga što je potpuno bio usmjeren ka plemenitom obećanju sadržanom u časnom hadisu "Ko radi Allaha sagradi džamiju, Allah će njemu sagraditi kuću u džennetu" i iskreno se utječući licu plemenitog Allaha i težeći za blagonaklošću svoga Gospodara "onoga dana kada neće koristiti ni sinovi ni imetak, osim onaj kome je Allah dao čisto srce", odvojio je dvije stotine hiljada akči u gotovu od najboljeg i na pošten način stečenog imetka i uvakufio ga i zavještao šerijatski ispravnim vakufljenjem i izričitim i punovažnim zavještanjem. Spomenuti vakif, nakon što je naznačeni iznos predao hadži Ibrahimu, sinu Murata, koga je postavio za muteveliju sedam godina prije datuma pisanja ove isprave, odredio je slijedeće:

Nakon što se u kasabi Mostar sagradi jedna časna džamija, od ostatka akči neka se ubire dobit u iznosu jedna akča i dva pula na deset akči, i to posredstvom onih koji su poznati po pobožnosti i iskrenosti, uz dostojnu garanciju i na vjeri zasnovanom jamstvu i neka se troši zajedno sa kirijama od dućana izgrađenih za vakuf, za predviđene troškove. Kada časna džamija bude sasvim izgrađena, on je, u duhu ajeta: "Oni spominju Allaha stojeći i sjedeći i posvećuju se molitvi u džamijama saginjući se i padajući ničice", uvakufjuje i zavještava za pobožne robove Gospodara ljudskog roda koji obavljaju propisane molitve i za sve pripadnike islama iskreno se utječući licu plemenitog Allaha i težeći za blagonaklošću svoga milostivog Gospodara "onoga dana kada neće koristiti ni imetak ni sinovi, osim onaj kome je Allah dao čisto srce". Brat vakifa visokog položaja, ponos šejhova, Mahmud-efendija - neka mu se uveća bogobojaznost - kupio je po šerijatskim propisima u blizini kasabe Mostar, u mjestima po imenu Suho Dol, Dobrič i Vrapčić, i od ponosa velikih, Alaj-bega Mustafa-bega, sina Osman-begova, jedan čifluk kojeg je bio na šebe uknjižio i raspolagao s njim, a poslije ga sa svim kućama, vinogradima i baščama koji mu pripadaju, sa svim granicama i pravima uz znanje gospodara zemlje (sahibi erz) poklonio i prenio u vlasništvo velikom vakifu kao valjani i šerijatski ispravni poklon, a spomenuti vakif, uz saglasnost sultana, uvakufio je i taj čifluk i postavio slijedeće uslove:

Nakon što se odvoje i predaju davanja koja su uobičajena, kao što su šerijatski određene desetine, običajni (urfijje) i carski (mirije) porezi, neka se od dobijenog prihoda sa spomenutog čifluka, kada zatreba, plaća za

održavanje i čišćenje vinograda, kao i ostale potrepštine oko njih. Ostatak prihoda neka se upotrijebi za podmirivanje troškova oko časne džamije i tekije u Mostaru, i neka se izbjegavaju one radnje koje vakufu donose gubitke.

Vakif je u spomenutoj džamiji uvakufio tri primjerka časnog mushafa i u jednom sanduku trideset lijepih džuzova za one koji hoće da uče uzvišenu kuransku objavu i za one koji žele da pažljivo i pravilno uče Kur'an. U skladu sa mišljenjem koje zastupaju upućeni (pravnici), postavio je uslov da se iz časne džamije ne prenose na bilo koje drugo mjesto. Njegova ekselencija, upućeni vakif - neka mu Allah olakša strahote sudnjeg dana - kada je saznao šta znači jezikom potvrđivati i srcem očitovati rečenice "Nema boga osim Allaha, Muhamed je Allahov poslanik" i kada je osjetio ljubav prema skupini uglednih na koje se odnosi sadržaj časnog ajeta: "Oni muškarci i žene koji se mole Allahu" uređio je i obezbijedio potrebne elemente koji služe kao glavno sredstvo za postizanje uzvišenog cilja - dolazak pred Svemogućeg Gospodara. On je uz časnu džamiju sagradio jedan hanikah kojem nema ravnog; zatim je sagradio jednu veliku sobu s namjerom da se u njoj okupljaju sufije i potvrđuju Božije jedinstvo; zatim je sagrađeno i deset soba s namjenom da u njima stanuju siromašne sufije, te da u njima niko ne može stanovati osim siromašnih sufija. Njegova ekselencija, znanjem okićeni vakif, dobročinitelj iz čijih šaka ne prestaju da liju kiše dobročinstava, koji je uspomenama na sebe kao rosom posuo cvjetne stranice ove knjige, ambrom što je namirisana i draguljima ukrašena, i po stranicama ovog dokumenta dobočinstvima što su ispunjene razasuo svoje ime, kada je imanje, koje je imalo sreću da uđe u njegovo posjedovanje, sa svim zgradama koje se nalaze u njegovim granicama i sa svim onim što mu pripada i što se na njemu nalazi, šerijatski ispravnim putem unio u svoje ispravno vlasništvo i nanizao ga u lanac svog stvarnog i neposrednog posjedovanja, i nakon što je u određenom trenutku šerijatski ispravnim vakufljenjem, te izričitim i punovažnim zavještanjem uvakufio i zavještao ono što je bilo dozvoljeno i propustivo (za vakufljanje) od svega što je po zakonu pritežavao i od svega što je na poštovanja dostojan način darovao - njegova ekselencija, dakle, čudoredni, uvaženi i znanjem obdareni vakif, o čijem prosvijetljenom mišljenju su stalno zavisni opšti poslovi, dobro je razmislio i odredio slijedeće uslove:

Neka se za rukovođenje poslovima i potrebama opisanih vakufskih dobara naimenuje jedan mutevelija poznat po iskrenosti kao svjetlo jutra i spominjan po ispravnosti kao čempres iz bašče. Stih: "Pametan, pouzdan i iskusan - i na osnovu iskustva veoma znan", takav da se svjetlosti njegovih nastojanja iz dana u dan povećavaju kao sjajni polumjesec i da njegova ozbiljna djela napreduju i razvijaju se iz časa u čas kao mlada sadnica u bašči, da je u troškovima umjeren i u privređivanju dovoljno sposoban, da je ispravnog vladanja i mišljenja. On će na vrijeme sakupljati i ubirati prihode od vakufskih dobara čiji su opisi spomenuti i bez odlaganja podmirivati troškove za predviđene dužnosti slijedećih vakufskih službenika:

Prvo je dužnost samog mutevelije. Kada (mutevelija) obavi dužnost kako treba, neka mu se za dužnost dnevno isplaćuje po osam akči od dobijenih prihoda. Spomenuti vakif, lijepih postupaka, odredio je da se uz spomenutog i vrijednog muteveliju postavi jedan ispravan i pobožan pisar koji je obaviješten o sadržaju ajeta: "Na vama je da časno čuvate i zapisujete", koji će potpuno tačno i detaljno uvoditi i upisivati u svoj tefter predviđene prihode vakufa, i to čim se ostvare, bez odlaganja i zapostavljanja. Za tu dužnost neka mu se dnevno plaća tri akče. Džabija spomenutih vakufa neka bude jedan pametan službenik dostojan teškog posla, koji će uredno završavati poslove, neko ko će biti imun i od pomisli na špekulacije, i nakon što sakupi i ubere odgovarajuće prihode, te nakon što ih na vrijeme preda muteveliji, neka mu se dnevno isplaćuje za obavljenju dužnost tri akče. Poslije toga, nakon što se od čistog prihoda koji je naprijed opisan isplate određene plaće džabiji i pisaru, spomenuti mutevelija paziće na organizaciju spomenutih vakufa i na sprovođenje slijedećih odredbi koje je njegova ekselencija, spomenuti vakif, koji je upućen u stanje stvari, paša blagoslovenih svojstava, ovako postavio:

Neka hatib u džamiji bude jedan dobar, bogobojazni i pobožni musliman, lijepa glasa, koji je po načinu izlaganja na visokom nivou, a u bogobojaznosti i vjerovanju izvanredan; i on će petkom i na bajrame, na uobičajeni način po sunetu, izlaziti na minber koji je izgrađen u spomenutoj džamiji i na uobičajeni način hutbu obavljati a za tu dužnost neka mu se dnevno isplaćuje po pet akči. Dalje, neka se postavi jedan pobožan imam pogodan da predvodi (u molitvi) ljude, pogodan da bude imam i puku i povlaštenim. On će stajati pred poštovani džemat koji bude prisustvovao na pet propisanih dnevnih namaza i prilikom drugih poželjnih molitvi koje se obavljaju skupno (džematile); poslije sabah-namaza naglas će učiti iz uzvišenog Kur'ana po jedan Jasin časni, što će prisutni muslimani slušati; poslije ikindije-namaza lijepo će i tačno proučiti odlomak iz Kur'ana po imenu an-Naba' i poslije namaza koji se obavlja u večerje (jacija) učiće odlomak al-Mulk. Za svoju dužnost dnevno će dobijati sedam akči.

Za najavljuvanje početaka namaza neka se postave u službu toga najavljuvanja dva čovjeka lijepog glasa koji znaju vrijeme namaza, koji treba da su pobožni i bogobojazni. Oni neka oba lijepim glasom uče ezan na munari, a poslije podnevnog namaza neka prouče iz časne knjige jedno ašere, dok će poslije akšam-namaza proučiti tri puta suru al-Ihlas - sve će to učiti na smjenu i za svoje dužnosti dobijaće svaki dnevno po pet akči. Kod svih namaza osim akšama nek se ezan uči na munari. I petkom neko ko ima dobar glas (dah) neka pomaže mujezinima kada uče sallahu u kojoj će naglašavati slavljenje Allaha i potvrđivati Njegovo jedinstvo. Pomagač pri učenju sallahu neka prima dnevno jednu akču.

I jedan čovjek koji će to moći lijepo obavljati neka vrši dužnost mu'arrifa a za to neka prima jednu akču dnevno.

I neka neko bude šejh, i to iz skupine onih agilnih učenjaka i odabranih ljudi koji se nalaze i stupaju putem prema Bogu, koji su ukrašeni

najljepšim postupcima i ogrnuti ogrtačima znanja i savršenstva, koji su sposobni da izučavaju i shvate tefsirske i hadiske knjige i koji su u teološkim naukama vješti i sigurni. Šejh će petkom i ponedjeljkom u spomenutoj džamiji prisutnom džematu i slušaocima držati vaz i davati savjete, a svakog dana poslije obavljanja sabah-namaza sastajaće se u naprijed spomenutom hanikahu sa siromašnim sufijama koji stanuju u devet soba spomenutog hanikaha, i to u velikoj sobi koja je izgrađena u istom hanikahu i na tespihu od hiljadu zrna koji je postavljen u spomenutom hanikahu jedan će devr slaviti Allaha za presvijetlu dušu najboljeg među poslanicima, Muhameda, Allahovog poslanika - neka je sa njim blagoslov Gospodara koji svakom pomaže - jedan će se devr usmjeriti za plemenite duše četvorice izabраниh drugova (Muhameda) i svih ostalih drugova koji su ga slijedili - neka je Allah svevišnji svima njima zadovoljan - zatim će se dva devra usmjeriti za duše roditelja spomenutog vakifa i jedan devr za dug život i dobro zdravlje spomenutog vakifa sve dok mu papagaj duše bude boravio u kafesu tijela i dok mu se ptica života bude gnijezdila u tvrđavi tijela. A poslije, kada mu do plemenitog uha dopre poziv: "O, spokojna dušo, vrati se zadovoljna svome Gospodaru" i pošto mu se duša puna milosti spasi iz ovog kafesa tijela i nakon što prhne i odleti u uzvišene visine, neka se jedan devr uči za njegovu dušu. Za svaki devr dnevno će se plaćati po dvije akče. Rukovodilac ovog molitvenog skupa biće šejh hanikaha. Na kraju će se proučiti dova koja se uči na završetku poslova, za što će se dnevno davati još po jedna akča, tako da će ukupna plata šejha iznositi trinaest akči.

Na ime troškova za svijeće, prostirku i kandilje davaće se dnevno po dvije akče.

I spomenuti vakif - neka ga sačuva Allah koji najviše oprašta - također je odredio da kadija koji bude na dužnosti u bilo kom vremenu nadgleda spomenuta vakufska dobra u svakom pogledu; i na početku godine on će zajedno sa uvaženim bratom vakifa, Ahmed-efendijom, koji je nadzornik vakufa, pregledati račune mutevelije i džabije. Uvaženi kadija za dužnost nadzora primaće dnevno jednu akču.

I dalje je spomenuti vakif odredio da položaj mutevelije, šejha i sve drugo (u vezi) detaljno istaknutih vakufskih zadužbina zavisi o svijetlom mišljenju njegovog uvaženog brata, našeg gospodina šejha Mahmud-efendije, i on neka upravlja kako želi i kako hoće, pri čemu ne treba niko da bude ko mu se suprostavlja od bliže i dalje rodbine. On je samostalan u smjenjivanju i postavljanju službenika na njihove dužnosti. U šakama njegove sposobnosti i u rukama njegove volje je da može promijeniti i preinačiti načela vakufa i iznesene uslove, da može smanjiti i uvećati imetak, da određuje na koji način i koliko u kojim prilikama da se troši imetak, ma o kakvom se imetku radilo, vrijednom ili ništavnom. Kako god njegova volja bude zahtijevala, neka se (imetak) obrće. Od vakufskih viškova i prihoda neka troši koliko god želi.

Pošto je sredio vakufske zadužbine i obezbijedio sprovođenje ovih uslova na opisani način, spomenuti vakif je također odredio da poslije

njegovog dragog brata dužnost mutevelije, šejha i nazira pripada njegovim najboljim sinovima, a poslije njih sinovima njegovih sinova, s koljena na koljeno, s pokoljenja na pokoljenje, i niko to neka ne sprečava i neka se tome ne protivi. A zatim, uz saglasnost kadije, neka se, uzimajući u obzir sposobnosti, postave najbolji među njegovim oslobođenim robovima, zatim sinovi i sinovi sinova njegovih oslobođenih robova.

Nakon što je u skladu sa objašnjenim pravilima i opisanim uslovima uvakufio, zavještao i u dobrotvorne svrhe poklonio vakufske zadužbine koje su uslovima i odlukama iznesenim naprijed detaljno prikazane i predstavljene u ovom krasnom dokumentu, trebalo je obaviti postupak registracije svega uvakufljenog, od najmanjeg do najvećeg. U sjajnom i časnom šerijatskom sudu i pred skupom odabrane i presvijetle vjere, a u pisustvu onog koji je na početku ove ambrom posute listine stavio svoj potpis, koji je najznatiji među učenjacima, koji među razumnim sija kao sjajni mjesec o uštapu, koji je najodabraniji među proslavljenima svoga vremena, koji je najpotpuniji među pronicljivima epohe, koji je takav da se pod vrhovima njegovih pera neprestano zaključuju na šerijatu zasnovani predmeti (mesail) i redovima njegovih odluka stalno ukrašavaju izdavanja punovažnih dokumenata - dakle, u njegovom prisustvu imenovao sam za muteveliju čovjeka po imenu Ibrahim čauš, koji je ponos svoje porodice i svojih vršnjaka, uvažen kod vlasti i njenih organa, koji spada među čauše Velike Porte, i u potpunosti mu predao uvakufljeni imetak. On je također preuzeo.

I kada je (vakif) potvrdio da je on (mutevelija) preuzeo (vakuf) kako to preuzimanje obavljaju i mutevelije drugih vakufa, spomenuti mutevelija je priznao i potvrdio da je primio i preuzeo na raspolaganje (vakuf) i u vezi s upravljanjem (vakufom) prihvatio dužnost.

Nakon što su njegova ekselencija, spomenuti vakif, i navedeni mutevelija licem u lice i usmeno izjavili da jedan drugog potvrđuju i priznaju, njegova ekselencija, spomenuti vakif - neka se na njega ukazuje dok je na svijetu - porekao je saglasnost i usprotivio se uvakufljenju, objašnjavajući to na taj način što je po mišljenju njegove ekselencije i odabranog mezhebskog imama, tj. našeg imama Numana ibn Sabita al-Kufija - neka ga svevišnji Allah obaspe svojom skrivenom i veličanstvenom dobrotom - koji je sultan na prijestolju (idžtihada); koji je kralj kraljevstva upućenosti i pravog puta; koji je autoritet prave istine za sve ljude; koji najbolje razjašnjava nejasna i nepoznata mjesta; koji je svjetiljka ummeta, predvodnik imama;

Stih:

Po mudrosti rekao bi da je Lukman,

a u bašči teološko-pravnih pitanja kao vječno zelena sasa (lalei Numan);

koji je uzvišen, odvažan i veliki imam; onaj imam koga je Allah odlikovao visokom počašću, a njime odlikovao ovaj svijet; koji je "kao plemenito drvo čiji su korjeni stabilni, a grane visoko u nebu" - dakle, po

njegovom mišljenju, zavještanje imovine je ispravno kada se izjavi; "Zavještah je". Međutim, zbog toga što prolaskom dana i protokom mjeseci i godina postoji mogućnost da se ubrzo i sigurno javi opadanje vakufskih dobara i smanjenje prihoda od vakufa, zavještanje na taj način je nestabilno, opozivo i nestalno, pa je dozvoljeno vraćanje imovine iz vakufa, a onaj koji to vraća ne krši šerijatske propise. "Prema tome, izmijenio sam stav i promijenio mišljenje", veli vakif, "opozvao zavještanje spomenute imovine i vratio je u svoje posjedovanje, kao što je i bila. Neka sada spomenuti mutevelija digne ruke od spomenute imovine i neka je preda meni. I tražim od spomenutog mutevelije da mi vrati predviđenu dobit koju je uzeo preko odgovarajuće mu nagrade."

Kada je poslije takve izjave vakifa otvorena rasprava, spomenuti mutevelija - neka ga Allah nagradi za njegov hvale vrijedan trud - uvidjevši da je opisani vakuf, prvo, važeći i, drugo, da je dobrovoljan, nastojeći da dostojno odgovori i da se obrati kako treba, odbio je da vrati (imetak) i izjavio da se isti ne može izuzeti iz zavještanja. Svi stanovnici okolnih krajeva i predjela sastaju se i okupljaju na spomenutom vakufu. Od spomenute vakufske imovine izgrađeno je na veličanstven način uzvišeno zdanje časne džamije i sa časnom dozvolom spomenutog defterdara u džamiji je, uz ezan i ikamet, džemat obavio pet dnevnih namaza. Kad je tako, po mišljenju svih velikih imama - neka im Allah učini čast u kući spokoja - ne postoji nikakva sumnja niti mogućnost da se porekne potrebna neopozivost uvakufljenja. I ostali dio imovine, po mišljenju najuzvišenijih među dobrim imamima i najvrijednijih među velikim muževima, dvojice mezhebskih imama-velikana, koji su dva sjajna puna mjeseca, dva blistajuća sunca, dva britko sječuća oštra mača, tj. Drugi Imam, uvijek uvažavani Ebu Jusuf ibn Jakub, i Treći Imam, pobožni Muhamed ibn Hasan al-Šejbani - neka ih prati milost Slavljenog - vakuf, posebno poslije predaje muteveliji, postaje ispravan, neopoziv, trajan, i vječno okončana stvar. A plata i prihod koje sam dobio u skladu sa ispravnim uslovima, bez pogovora, neposredno su moje vlasništvo. Kada je to izjavio, zatražio je od njegove ekselencije, na pročelju potpisanog, spomenutog (kadije) - neka ga Allah obaspe svojim blagodatima na obadva svijeta - da u skladu sa ovim ispravnim načinom posmatranja i u skladu sa ovom tačnom izjavom izda presudu kojom ga oslobađa odgovornosti za višak prihoda kojeg je uzeo, a koji prelazi iznos odgovarajuće mu plate za dužnost mutevelije. Sudija koji daje posljednja rješenja i koji donosi posljednje odluke - neka mu Allah grudi razveseli i uzdigne ga u sreći - poslije dugog razmišljanja i nakon što je kod mutevelije vidio jasnu argumentaciju i jaku prednost (u parnici), na osnovu shvatanja dvojice (imama), presudio je po šerijatu i donio nepobitno i punovažno rješenje da su spomenuta imanija i zgrade, u skladu sa opisanim uslovima i iznesenim pravilima, ispravno i neopozivo uvakufljena i da se spomenuti mutevelija oslobađa odgovornosti u vezi s platom. Tako su sva opisana vakufska dobra na poznati i uobičajeni način postala ispravno i neopozivo zavještanje, i poslije toga nema nikakve mogućnosti da se isto poništi i ošteti, a ne može se obesnažiti ni opovrgnuti. Ko ga izmijeni nakon što je

ovo čuo, onda grijeh pada na one koji ga mijenjaju. Allah sve čuje i On je sveznajući. I ko ga promijeni nakon što je ovo znao, neka ga prati prokletstvo Allaha, Njegovih anđela i svih ljudi. A nagradu vakifu daće gospod Bog, istiniti dobročinitelj; zaista On daje nagrade za dobra djela i nagrađuje one koji ih čine. Slava Gospodaru Uzvišenog Prijestolja, čijoj vlasti nema isteka, početka ni kraja.

Ovo se dogodilo i zapisano je sredinom časnog mjeseca redžepa, nanizano u nizu mjeseci godine hiljadu dvadeset i prve po hidžri vjerovjesnika Muhameda, (11. IX-20. IX 1612) - hiljadu puta spasen i pozdravljen bio.

Svjedoci čina:

Uzor istinitih naučnika, najbolji među tačnim i plemenitim, Ahmed-efendija, sin umrlog sufije Velija, muderris i muftija u gradu Mostaru; ponos sudaca, Muhamed-efendija, kadija u Rudniku; ponos sudaca, Muhamed-efendija, kadija; uzor čestitih, šejh Muhamed-efendija, vaiz; uzor čestitih, Derviš-efendija, sin Velije; naš gospodin, Hasan-efendija, sin Memije; ponos hatiba, Ahmed-efendija, hatib u džamiji Muhamed-paše; naš gospodin, Ahmed-čelebi, al-muste'idd, sin hadži Velija; naš gospodin Abdi-čelebi, al-mustei'idd, sin hadži Alije; Muhamed-beg, sin Džafera Gulamšahija.

Ovjerava se da je ova listina koja je prepisana sa vakuf-name koja se nalazi u sudnici vjerna svome originalu.

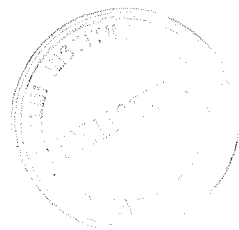
11. rebiu-l-evvel 1302. godine; vekil naib u Mostaru.

Pečat: nečitljiv.

Prepisao siromah Ahmed sin hadži Huseina Vejs-zade - neka im bude oprošteno - godine hiljadu stotinu sedamdesete.

Prijevod:

Bećir Džaka

علم انوار شامة • كما رضعنا فان كرمت سن حيت
كر عمل خورش ندرم ايمده • بكر عم شيت هذرا
ار عيمده • بشر ضى التذقا اى عليه وعوى من ان
اليد من آل الذقبا • وصحة النجا • المتيز ليزن على
حفظ الكتاب • وحارسة • والمتعلمين بتدني
المتطاب ودرارسة • ما نزينت الارض
بالجد • وحرف المناسا جد بالاربع والتسا حيد

هفت روزگی خالصا اوجیه انشا که در هر ماه تینا اهل حضرت
 تره ای جمع و نوم الا شفع مال و الا شون ال امن انی انشد
 بقدر سبکیم وقتن و جنبه ان بندیدیه و اول وقت خلافت
 را در ای اولان فخر الش جمع و اول وقتن و اول وقتن
 قضیه بر ستار و زینبیه سینه او اولان و اول وقتن و اول وقتن
 شیخ محمد زاده فخر الا علی الالی سبکی منصف علی سبکی ان
 عثمان یکدی ان تحت شتره ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره
 و در شتره اولان شتره ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره
 با پنج سبک یکجا اولان و اول وقتن و اول وقتن و اول وقتن
 هفت سبک ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره
 تمام یک ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره
 مشاء الایه و وقت ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره
 مشاء الایه و وقت ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره
 در هر سبک شتره ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره
 در هر سبک شتره ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره

الا شتره نوم الا شفع مال و الا شون ال امن انی انشد
 سبکیم مال خلاصا اوجیه انشا که در هر ماه تینا اهل حضرت
 بقدر سبکیم وقتن و جنبه ان بندیدیه و اول وقت خلافت
 را در ای اولان فخر الش جمع و اول وقتن و اول وقتن
 قضیه بر ستار و زینبیه سینه او اولان و اول وقتن و اول وقتن
 شیخ محمد زاده فخر الا علی الالی سبکی منصف علی سبکی ان
 عثمان یکدی ان تحت شتره ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره
 و در شتره اولان شتره ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره
 با پنج سبک یکجا اولان و اول وقتن و اول وقتن و اول وقتن
 هفت سبک ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره
 تمام یک ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره
 مشاء الایه و وقت ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره
 مشاء الایه و وقت ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره
 در هر سبک شتره ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره
 در هر سبک شتره ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره ایدر شتره

محمود رسيد اصله اولان صفائی نظر و زيب
 ايندین با مع شرفه تفصيل بر بنظر افاضه بنا
 ايندوب صوفيا جمعيت و توجیهی که چون برجه
 کینه و صوفیه فقر ستم کن ایچون ان جمه بنا
 اولتوب ایچکده خیر فزون فقر کسندن غیره
 کنت سکن اولوبه و من ارايه و انقب بر عوارض
 این لاله طهارت ابرار است با ایضا من کلفه اولدو
 حضرتی کوکن برجه غیره بله کن بر شرا که کلک
 صحایف ای قدره و چشم زکری بنده و مکن در ان
 به طهارت علی زرع اهل ایچک منینتر اولوتوب محبت
 کجده و داخل اولان ایچون که هده و زنده اولان
 بر سینه اولدو توابع علی ایضا جمل ایچک منینتر
 ایچک کلک صحت کاتوبه و داخل دست خط منی فقر
 حاصل اولدو ان حکمه کافه ایچک منینتر
 ده ایچک منینتر ایچک منینتر ایچک منینتر

تیمار شده و س اولانده صحیح و در وقت اولدو شریف
 باقی اولان مخصوص قضیه موسی اولده اولان
 جامع شریفه که یکصدانده صرف اولده وقفه
 خیر و شرف اولان بر اولان حد را اولده و جامع
 مزبورده بقره است تبرک جلیل طالع و انانی
 بر نیک اولان اوست بقره را غفار اولان کن اولان
 اوج جملده صحیف شریف در صندوق ایچینه اولده
 جز اولتوب وقف ایچوب علی را من بر ایه من
 اولی اولتوبه جامع شریفین غیره موضوعه
 نقل اولی استین شرط اولدو و حضرت واقف
 واقف منبر اولتوبه هر اولان واقف اولان
 حتی بعد اولان کلک منینتر اولان واقف
 بقره اولان اولان علی ایچک منینتر ایچک منینتر
 اولان اولان واقف ایچک منینتر ایچک منینتر
 طهارت ایچک منینتر ایچک منینتر ایچک منینتر

کی شیخ ادا الایکله حاصل اولان بآوردن ایوی
 سکن از آنجی وظیفه برتصرفت اولاموشنا رالیبه
 واقف جمیل الانا و شرط اینیکه مستوفی از توبه
 اناملا باراننده و آن علیکم کما اظنکم کرا انما کانین
 مستغنی من خبر واره کاست مستغنی و دریندا نصب
 از اینوقت اولان مرمر و سکنه مستغنی بایا احوال
 دلا تا خبر واقع اولدوقی کبی اغیر و تطبیح و تشریح
 قید و تحریر اینوزیب ایوی اواج قحی وظیفه برتصرف
 لایله و در ایش کوزجره برار خدیتکا و خورنده
 مصلحتیکه در ایشها ایضاً نماند ان ایکی نماند
 اولان اولان و نماند جائله اولرت عاید اولان مستغنی
 جمع و تحصیل بوز قنده مستوفی برت ایلر اولر
 ایوی اواج قحی وظیفه برتصرفت اولاموشنا رالیبه
 بقیبه بقیبه غدا مشترک و غیره ایالات ذکر
 ایالات مستوفی کلینی بود کاست وظیفه مستوفی

زماننده وقف صحیح شرعی و حسب معنی و معنی اولدوقی
 و حسب ایشکدان حکوه واقف خطیر خبر جمیل اولان
 امور ایچره مستوفی بار ایلمنیه خبر توری لای و توبه
 ایدرت مستوفی شرط اینیکه کرا انان مشروطه
 بالا و صافک ترتیب تقاضی و نظیر مطلقه ایچینیه
 صحیح روشن ای ایله اشد اشد اووه و در و جرس کبی
 استغنی منیتا ایلمنیه و در و سبب خبر در مندر اولدوقی
 کار اولانیه در روی بجز سبب سنا بر اولسنه
 انان بر سعیمی حلال بر کوشن کبی کوزدن کوزدن کوزدن
 حرا ان ذقیقه نه اکل کوشن و سبب بر ترفیع و کوشن
 اووزره خوصیه و اواج اولر کاه کاه خوصیه
 غنا اواج ایندینیه بر مستوفی ایشک انوشب ایوی
 مندر اولر اولر و صافک مستغنی و مستغنی مستغنی
 وزیر و غیره ایالات کرا کرا و نظایف مستغنی ازینده
 ایالات مستغنی مستغنی مستغنی مستغنی مستغنی

حسن بخیرین مرغ من ترتیب و بیعت حضرت ایدرین
 هوالغرض ارباب ذکا بقنده مستقر اولوب
 اتصوال اوقافنده به شرط بشر و حق الاوصافده
 بنیول تمیز و تقبل برکتی که بقیت استغفار
 بلال و کتبت سا بر احوال کائنات کمان مغز
 و مانق بفضله قدرت و بیعت بنده اولوب
 ارا از برای هر حال اوز را در دلبزر سه دو ندره اول
 و ز و ایدر عوایب اوقاف همتی استرس حضرت
 ایدر اول و بعد ترتیب بنده الاوقاف و تمهید
 هایتیک الشراط المذکوره الاوصاف اوز را
 واقف من لا اله الا الله و لا اله الا الله
 از من سیکه اوقاف منزه سیکه توفیق منی
 و نظارت اوصاف اولاد و بنده اولاد اولاد
 بطن ایدر سلطان و ذوق اوز تون بیعت اولاد
 است باغ و حرم و غیره اولاد بیعت اولاد

ریس التلاوه اولوب ایدرین و عا جم سید
 یوی براف زاده و بیعت که شیک و نظیر
 جمعا اولاد اوج اقر اولاد و جمع و حصر
 حرم بیوی الیکت اقر بر اولاد و اوقاف
 صانعات الغفور شوطه شرط ایدرین
 الوقت اولاد اقدیر اوقاف منزه هر
 خصوصه ناظر اولوب ارا کسندده و سیکه
 جانی تک بحسب ارباب ناظر اوقاف اولاد
 برادر عزیز لری احمد اندی مباحثه سیکه
 اندی حضرت لری انظار اکیون یوی بر اجم
 مستقر اولاد و واقف من رالیه شوی شرط
 ایدرین و مفضل ذکر اولاد اوقاف توفیق
 و شایسته قوی و سا برادر عزیز اولاد
 صومالا شایسته و اوقاف ارا سیر منزه
 و اولاد اولاد بیعت اولاد

مؤلفه انا محمد افندي
 الفاضل
 مؤلفه انا محمد افندي
 الفاضل

نعم الصالح درویش
 افندي زوفی
 ذوقه انا محمد افندي
 الوسيط

فؤاد طاب الله فرادى
 الحيا مع محمد
 مولانا فرادى
 برهمی

مولانا عبد الجبار
 الاستاذ نجفی
 مولانا امین
 الاستاذ علی

محمد افندي
 علام

بسم الله الرحمن الرحيم
 في يوم الاثنين من شهر ربيع الثاني سنة 1070 هـ
 في داره في مدينة سراييفو
 محمد افندي

وللاس اجتمعين واجملوا فنت
 على الملك الحق الحسن المين انرا
 بعينى الحكيمات والحسين فسحان
 رب العرش ليس لك تاء وحتصك
 ونظام جوى ذلك وحتز في اولسط
 شهوة المتب المنوط في سلك
 شهوة سنا هدى عشرين والف
 من العجوة اليمينا المظفوتية علف
 سلام والفتحت

فوقه العلماء والمحققين ذبوا الضمير والحقين
 ابن الجوز مؤلفه على اللبس والفتى محمد بن محمد

مولا نا عبدعلي الستفدين حاجي علي	مولا نا احمد علي الستفدين حاجي ولي
محمد علي بن محمد غلام شاهي	
حسن الستفدين بن علي بن علي	